

rok akademicki 2023/2024

Przedmiot	Patologia
Koordynator	Dr Janusz Mudyna
Prowadzący	Dr Janusz Mudyna
Tryb studiów	stacjonarne
Profil	praktyczny
Dyscyplina wiodąca	nauki o zdrowiu
Kategoria przedmiotu	kierunkowy
Forma zajęć	wykłady, ćwiczenia
Poziom studiów, semestr	studia pierwszego stopnia, semestr II
Typ modułu	moduł A nauki podstawowe
Miejsce realizacji przedmiotu	budynek główny ANSGK

Liczba godzin na zrealizowanie aktywności

	suma	wykład	Ćwiczenia /CSM	konwersatoria	laboratoria	seminarium	zajęcia praktyczne	praktyka zawodowa	samo-kształcenie
Godziny	75	40	20						15
ECTS	3	1,5	1						0,5

Wymagania wstępne	Wymagania wstępne obejmują zakres wiadomości z biologii ze szczególnym uwzględnieniem biochemii, fizjologii człowieka i programu liceum ogólnokształcącego przewidzianych do egzaminu maturalnego w stopniu podstawowym.
Cel kształcenia	W wyniku procesu kształcenia student zdefiniuje podstawowe pojęcie w patologii, opíše warunki powstawania chorób, scharakteryzuje podstawowe stany i procesy patologiczne, scharakteryzuje przebieg chorób w poszczególnych układach.
Metody dydaktyczne	Wykłady, wykłady problemowe, wykład konwersatoryjny, elementy dyskusji dydaktycznej. Ćwiczenia, pokaz z instruktążem, pokaz z objaśnieniem, praca w grupach, rozwiązywanie zadania, analiza przypadków, ćwiczenia w warunkach symulacji medycznej, CSM. Samokształcenie, metoda projektów, analiza literatury.
Środki dydaktyczne	Wykłady, prezentacja multimedialna, programy multimedialne, sprzęt audiowizualny. Ćwiczenia, Prezentacja multimedialna, wyposażenie pracowni, fantomy modele, plansze dydaktyczne, wyposażenie centrum symulacji medycznych. Samokształcenie, literatura medyczna, zawodowa, elektroniczne bazy informacji naukowych , prezentacja multimedialna.

Efekty uczenia się

Metody weryfikacji

Wiedza	K_A.W06 zna podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;	Test/egzamin pisemny, egzamin ustny
	K_A.W07 określa wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;	Test/egzamin pisemny, egzamin ustny
	K_A.W08 charakteryzuje czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;	Test/egzamin pisemny, egzamin ustny
Umiejętności	K_A.U02 potrafi łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;	praca zaliczeniowa, kolokwium, prezentacja, sprawozdanie,
Kompetencje społeczne	K_K07 posiada umiejętność dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	obserwacja i ocena umiejętności praktycznych
Metody weryfikacji-standard kształcenia	w zakresie wiedzy: Egzamin ustny (niestandardyzowany, standaryzowany, tradycyjny, problemowy); egzamin pisemny — student generuje / rozpoznaje	

	<p>odpowieź (esej, raport; krótkie strukturyzowane pytania, test wielokrotnego wyboru, test wielokrotnej odpowiedzi, test dopasowania;</p> <p>w zakresie umiejętności: Egzamin praktyczny, realizacja zleconego zadania, projekt, prezentacja</p> <p>w zakresie kompetencji społecznych: Esej refleksyjny, obserwacja przez prowadzącego, samoocena</p>	
Treści programowe		Liczba godzin
Wykłady		
Pojęcie etiologii i patogenez. Pojęcie choroby: klasyfikacja, przebieg, rokowania, zejście. Procesy starzenia się organizmu: podstawowe teorie, zmiany ogólnoustrojowe. Wpływ starzenia na powstawanie i rozwój chorób. Podstawowe procesy patologiczne. Zmiany wsteczne- pojęcie. Wady rozwojowe. Zaniki. Zwyrodnienie. Martwica. Zmiany postępowe. Definicje: przerost, rozrost, odrost, naprawa. Guzy nienowotworowe.		4
Definicje: torbiel, guzy rozrostowe nienowotworowe. Nieprawidłowości różnicowania i dojrzewania tkanek - definicje podstawowe: metaplasia, atypia. Nowotwory - definicje podstawowe oraz ogólny podział. Podstawy karcinogenezy. Czynniki chorobotwórcze działające na organizm. Mechanizmy obronne ustroju. Zapalenia - podział, definicje, patofizjologia. Zaburzenia termoregulacji: hipertermia, gorączka, hipotermia. Zaburzenia przemiany materii - podstawy zaburzeń przemiany białek, cukrów, tłuszczów i kwasów nukleinowych. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej organizmu. Odwodnienie oraz przewodnie nie ustroju. Istota równowagi kwasowo-zasadowej. Termoregulacja. Wstrząs - patogeneza i rodzaje.		4
Patofizjologia krwi. Podstawy patologii grup krwi, układu czerwono i białokrwinkowego. Skazy krwotoczne - podstawowe pojęcia. Ogólny zarys chorób rozrostowych układu granulocytowego i limfopoetycznego		4
Patofizjologia układu krążenia. Niewydolność krążenia - mechanizmy, przyczyny, podstawowe objawy. Miażdżycy. Nadciśnienie. Zawał mięśnia sercowego. Patofizjologia układu oddechowego. Niewydolność oddechowa - mechanizmy, przyczyny, podstawowe objawy. Zapalenia płuc. Nowotwory. Gruźlica.		4
Patofizjologia układu pokarmowego. Krwawienie z przewodu pokarmowego. Wymioty. Biegunki. Ostry ból w jamie brzusznej. Ogólna charakterystyka zaburzeń funkcjonowania wątroby. Żółtaczka.		4
Patofizjologia układu moczowego. Ostra i przewlekła niewydolność nerek - przyczyny i ogólna charakterystyka. Podstawy zaburzeń hormonalnych - zaburzenia regulacji hormonalnej.		4
Nadczynność i niedoczynność tarczycy. Patologia rdzenia nadnerczy. Hipoglikemia. Cukrzyca. Patofizjologia układu rozrodczego. Patologia sutka.		4
Podstawy patofizjologii układu nerwowego. Patofizjologia układu ruchu. Gojenie ran i złamań. Miopatie.		4
Patologia skóry - podstawowe zmiany skórne. Podstawy patologii układu odpornościowego. Morfologiczne aspekty powiększeń węzłów chłonnych.		4
Podstawy patologii chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem chorób przenoszonych drogą krwi. Znaczenie szczepień ochronnych. Podstawowe metody diagnostyki patomorfologicznej.		4
Ćwiczenia		
Patomorfologia szczegółowa wybranych chorób z zakresu układu krążenia (miażdżycy, zawał mięśnia sercowego, nadciśnienie tętnicze) oraz układu krwiotwórczego, układu oddechowego (astma, rozedma, zapalenie, rak oskrzela), chorób autoimmunologicznych..		3
Patomorfologia szczegółowa wybranych chorób z zakresu: układu pokarmowego (wrzód żołądka, zapalenie błony śluzowej żołądka -H.pylori, wirusowe zapalenie wątroby, rak jelita grubego), metaboliczne, układu moczowo-płciowego (zapalenie nerek odmiedniczkowe i kłębkowe, rozrost guzkowy gruczołu krokowego, rozrost gruczolowy trzonu macicy, rak tarczycy szyjki macicy), endokrynologiczne (choroby tarczycy, kory nadnerczy), układu chłonnego (odczynowe powiększenie węzłów chłonnych, choroby rozrostowe - ziarnica złośliwa i chłoniak złośliwy), układu nerwowego (udar mózgu, choroby otępienie, guzy układu nerwowego).		14
Badanie autopsyjne- aspekty prawne i cele badania autopsyjnego. Techniki patomorfologiczne- przyjmowanie i opracowanie materiału diagnostycznego, podstawowe techniki barwienia skrawków histologicznych i rozmazów cytologicznych, techniki barwień uzupełniających (histochemiczne, immunohistochemiczne i molekularne).		3
Samokształcenie		
Działania służące potęgowaniu procesów obronnych organizmu.		8
Czynniki modyfikowalne i niemodyfikowalne sprzyjające powstawaniu komórek nowotworowych		7

Formy i warunki zaliczenia

Wykłady

- a) egzamin
- b) egzamin pisemny/test
- c) uzyskanie $\geq 60\%$ wymaganej punktacji

Ćwiczenia

- a) zaliczenie z oceną
- b) kolokwium, wykonanie pracy zaliczeniowej, rozwiązanie zadania problemowego wg kryteriów
- c) 100% obecności na zajęciach, uzyskanie $\geq 60\%$ wymaganej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się

Samokształcenie:

- a) zaliczenie
- b) przygotowanie i prezentacja projektu/ pracy zaliczeniowej
- c) uzyskanie $\geq 60\%$ wymaganej punktacji za przygotowanie i prezentację projektu/ pracy zaliczeniowej

Usprawiedliwiona nieobecność musi zostać odrobiona w uzgodnieniu z wykładownicą przedmiotu i w terminie wskazanym przez niego w sposób zapewniający prawidłową weryfikację efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu. Nieobecności nieodpracowane skutkują brakiem zaliczenia przedmiotu.

Kryteria oceny

Na ocenę 2 /niedostateczny/	Na ocenę 3 /dostateczny/	Na ocenę 3,5 /dostateczny +/	Na ocenę 4 /dobry/	Na ocenę 4,5 /dobry +/	Na ocenę 5 /bardzo dobry/
>60% uzyskanej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się	60% do >70% uzyskanej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się	70% do >75% uzyskanej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się	75% do >85% uzyskanej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się	85% do >90% uzyskanej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się	90% do >100% uzyskanej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się
Student - nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności związanych z przedmiotem, - nie potrafi wykorzystać zdobytych podstawowych informacji i wykazać się wiedzą i umiejętnościami; wymagane efekty uczenia się nie zostały osiągnięte, - nie prezentuje zaangażowania i zainteresowania przedmiotem.	Student - posiada niepełną podstawową wiedzę i umiejętności związane z przedmiotem, - ma duże trudności z wykorzystaniem zdobytych informacji, opanował efekty uczenia się w stopniu dostatecznym, - prezentuje niewielkie zainteresowanie zagadnieniami zawodowymi.	Student - posiada podstawową wiedzę i umiejętności pozwalające na zrozumienie większości zagadnień z danego przedmiotu, - ma trudności z wykorzystaniem zdobytych informacji; opanował efekty uczenia się w stopniu zadowalającym, - wykazuje poczucie odpowiedzialności za zdrowie i życie pacjentów, przejawia chęć doskonalenia zawodowego.	Student - posiada wiedzę i umiejętności w zakresie treści rozszerzających pozwalające na zrozumienie zagadnień objętych programem studiów, - prawidłowo choć w sposób nieusyste- matyzowany prezentuje zdobytą wiedzę i umiejętności, - dostrzega błędy popełniane przy rozwiązywaniu określonego zadania; opanował efekty uczenia się w stopniu dobrym, - wykazuje pełne poczucie odpowiedzialności za zdrowie i życie pacjentów, - przejawia chęć ciągłego doskonalenia zawodowego.	Student - posiada wiedzę i umiejętności w zakresie treści rozszerzających pozwalające na zrozumienie zagadnień objętych programem studiów, - prezentuje prawidłowy zasób wiedzy, dostrzega i koryguje błędy popełniane przy rozwiązywaniu określonego zadania; efekty uczenia się opanował na poziomie ponad dobrym, - jest odpowiedzialny, sumienny, odczuwa potrzebę stałego doskonalenia zawodowego.	Student - dysponuje pełną wiedzą i umiejętnościami przewidzianymi w programie studiów w zakresie treści dopełniających, - samodzielnie rozwiązuje problemy i formuluje wnioski, potrafi prawidłowo argumentować i dowodzić swoich racji; efekty uczenia się opanował na poziomie bardzo dobrym, - jest zaangażowany w realizację przydzielonych zadań, odpowiedzialny, sumienny, odczuwa potrzebę stałego doskonalenia zawodowego.

Literatura podstawowa

1. Domagała W., Chosia M., Urańska E., Podstawy patologii, wyd. 1-1 dodruk, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.

2. .Kruś S., Patologia. Podręcznik dla licencjackich studiów medycznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.

Literatura rozszerzona

1. Ross & Wilson anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby / Anne Waugh, Allison Grant ; il. Graeme Chambers ; [tł. z jęz. ang. Bogdan Kamiński]. - Wyd. 1 pol. / red. Bogdan Ciszek , Ryszard Maciejewski. - Wrocław : Edra Urban & Partner, 2018.
2. Patomorfologia kliniczna / red. nauk. Stefan Kruś, Ewa Skrzypek-Fakhoury ; [współaut. Marek Babiuch et al.]. - Wyd. 3 uaktual. i rozsz., 2 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
3. IBUK- 41096-Atlas histopatologii. Tajemniczy świat chorych komórek człowieka.
4. IBUK- 108522-Podstawy Patologii.